

HÃ'A THÆ'á»çNG THÃ•CH GIÃ•C QUANG GIá°çI NGHI Vá»€ LUá°-T NHÃ,N QUá°ç

Ã•Ã°ng gÃ°p cá»§a HÃ'A THÆ'á»çNG THÃ•CH GIÃ•C QUANG
08/08/2017

HÒA TH'àng THÍCH GIÁC QUANG GIçI NGHI VÀ LU-T
NHÂN QUç VÀ CÚNG SAO GIçI H N

1/.

V¶N:

Theo

lu-t nhân qu£, Ýi này anh A làm hji anh B. Ýi thê
hai, anh B s½ tìm çn anh A òi nã. V-y là 1 = 1. Nh°
v-y anh B có mang tUi hay không ? RÕi Ýi thú ba anh A có
thanh toán lji anh B nữa không ?

ÁP:

Nhân

Qu£ là gì? Nhân là nguyên nhân, Qu£ là kçt qu£, nguyên
nhân gây thç nào, kçt qu£ ra thç ¥y. Ng°Ýi x°a ã
b£o: Muñn làm viÇc gì, tr°Ùc ph£i bình t)nh ngh)
çn kçt qu£ vÁ sau cça nó .

Â

Nçu

mxi Ph-t tí biçt lçy câu na y làm iÁu tâm niÇm,
tçt s½ tránh °ác nhiÁu lxi lçm thçt bji trên
°Ýng jo cing nh° °Ýng Ýi. MÙt v£ thiÁn s°
cing khuyên djy: Xem hçt kinh Di Đà. Tãng xong chú Đji
Bi. TrÓng d°a thì °ác d°a. TrÓng -u lji °ác
-u. Kinh chú v«n quý lành. Kçt oán làm sao cêu? Soi
lji lòng b£n lai. Ng°Ýi tjo ng°Ýi ph£i ch£u. Mình
làm mình thç qu£ .

Qu£

báo có: HiÇn báo, Sanh báo, H-u báo, Ænh báo, Bçt
Ænh báo, CÚng báo, BiÇt báo, C-n tí báo, Thác v£
thác báo, Chuy£n báo, Thç gian báo, Xuçt thç gian báo.
Ủi ấy xin nói 3 qu£ báo c; b£n, mà chúng ta th°Ýng
lãnh ch£u:

1.

HiÇn báo: Có ngh)a hiÇn thç gây nhân thì hiÇn Ýi
ch£u qu£.

2.

Sanh báo: Sanh báo là gây nhân kiçp na y, Ýi kç sau mUi
ch£u qu£ báo.

3.

H-u báo: Đây là nói sñ gây nhân trong Ýi na y, çn
ba, bñn, tr m, ngàn hay vô l°ãng kiçp sau mUi thç qu£
báo.

Trong

kinh Nhân Qu£ NghiÇp Báo có bài kÇ: Gi£ sí tr m
ngàn kiçp. NghiÇp ã tjo không mçt. Khi nhân duyên g-p
nhau, lji tñ ch£u qu£ báo .

Kinh

Nhân Quê NghiÇp Báo, Kinh Ēa Tjng thuÚc vÁ luân lý
jo éc híc, Ph-t tí chúng ta thÿy gŞn nh° là mÙt
bÙ lu-t chu©n mĩc nhÿt trong Ýi sÑng h±ng ngày.
Hành trình tē nhân ĩn qu£, chÉ có éc Ph-t, các
Ç tí Thánh T ng, nhĩng nhà híc Ph-t có ãng cÿp
mÙi thÿy xuyên suŃt quá trình nhân qu£ cça chúng sanh
và giúp chúng sanh tránh xa các iÁu ác, làm các viÇc
lành Á thoát khỏi luân hÓi qu£ báo và góp phŞn làm
trong sịch hóa môi tr°Ýng sÑng chung trong xã hÙi loài
ng°Yi.

Tj

ViÇt Nam x°a nay, không lu-n trong hay ngoài jo Ph-t,
lúc nào mĩi ng°Yi cing cŌ xúy luân lý làm lành g-p
lành, làm ác g-p ác , hay éng đǎng Ýi Ph-t djy:
không làm các iÁu ác, siêng làm các viÇc lành, tē
bi cęu vÙt ng°Yi khŌ . V-y mà cing không ị lĩc
Á ngēa ho-c ng n ch-n ng°Yi phjĩm pháp.

Theo

các bjn hĩ, thì gĩ là luân hÓi nhân qu£:

Anh

A làm hji anh B, thì anh A phÿi bĒ hji và ng°ác lji.
Anh A giçt anh B, thì tòa án xí tí hình anh A và ng°ác
lji, làm ác g-p ác ó là nhân qu£ tÿt yçu. NghiÇp
nhân sát thì nghiÇp qu£ cing bĒ sát , không
sai sót, nên ng°Yi x°a có câu : thiên vŏng khôi khôi,
sị nhi bÿt l-u .

A

và B tr£ vay nh° thç trß thành nghiÇp lĩc, tēc là séc
mĩnh cça nhân qu£, luôn trôi l n trong sáu n½o sanh tí
luân hÓi không lúc nào ngēng nghĒ, Ph-t tí chúng ta
th°Ýng nghiên cęu trong kinh Ēa Tjng gĩ là luân
hÓi qu£ báo .

MuŃn

chÿm dėt luân hÓi qu£ báo nh° A và B trên, thì không
khĩi tâm tjo nghiÇp và hành ùng ác.

2/.

VªN:

Tj

sao, khi vào chùa, ta phÿi lji tŌ tr°Úc rŌi mÙi lji
Ph-t ? Có nhĩng chùa muŃn vào bàn thÝ TŌ phÿi i vào
chánh iÇn tr°Úc rŌi mÙi vòng ra sau Á lji TŌ,
khi i qua bàn Ph-t mà không lji tr°Úc , mình c£m thÿy
có iÁu gì ó thÿt IÁ. V-y mình phÿi xí trí nh°
thç nào khi ĩn các chùa này ?

ÁP:

MÙt

ngôi chùa Ph-t giáo theo B̄c tông phŌ biçn có 4 khu vĩc:
Chính iÇn, TiÁn °Ýng, Nhà hành lang, Nhà tŌ và nhà
traí (làm nji thuyçt pháp gĩ là Gi£ng °Ýng, làm nji
thĩ thĩc cça ch° T ng thì gĩ là Trai °Ýng)

P

chính iÇn

1.

T°ãng Tam Thç là ba pho t°ãng ngÓi ngang nhau ß nçi cao nhÆt trên bàn thÝ, ÿi diÇn cho chç Ph-t trong ba thÝi gian quá khé, hiÇn tçi thç, vË lai thç.

B

nhà Bái °Ýng

Thông

th°Ýng nhà Bái °Ýng °ãc xây đĩng tr°Ùc của Chính iÇn (còn gĩi là tiÁn °Ýng).

Nhà

Hành lang:

Trong

các ngói chùa thÝ Ph-t ß ViÇt Nam, nhà hành lang °ãc xây rÆt linh hojt: có thÁ là hai dãy nhà riêng Á i lçi chiy song song ß hai bên nhà Chính diÇn, mà theo ó, i vào nhà t ng (h-u °Ýng).

Nhà

T ng:

Nçu

thÝ TÕ gĩi là Nhà TÕ, dùng trai t ng gĩi là Nhà Trai. Nhà T ng th°Ýng °ãc xây đĩng sau chính iÇn nên còn gĩi là h-u °Ýng.

ViÇt

Nam hiÇn có 15.000 ngói chùa, gÓm: ÿi già lam, trung già lam, tiÁu già lam&

Chùa

IÙn nh° ß thiÁn viÇn Th°Ýng Chiçu, Quan Âm Tu ViÇn, thiÁn viÇn Ph°Ùc Sjn (Óng Nai), Trúc Lâm thiÁn viÇn (Lâm Óng), mxi chùa có trên 200 S° ThŞy, S° Cô c° trú tu híc, còn tiÁu già lam thì chÉ có 01 ThŞy hay Cô ß trông coi h°jng khói cho Ph-t.

Chùa

x°a tē 100 n m trß lên çn trên 1.000 n m th°Ýng là ß ngoài miÁn Trung, miÁn B̄c ViÇt Nam; a phŞn không có lÑi i vào Chính iÇn tr°Ùc, th°Ýng là i hai bên cÕng ông lan (nam), Tây lan (nĩ), ho-c i vào lÑi bên hông hũu ho-c t£ ß phía h-u °Ýng, nên khi Ph-t tí vào chùa tr°Ùc g-p khám thÝ TÕ s°, sau mÚi g-p ngói Tam B£o thÝ Ph-t.

Chùa

ngày nay, ß thành thË, do nhiÁu hoàn c£nh th°Ýng xây tĩm gĩa khu phÑ, khóm ph°Ýng Á hành jo, lâu ngày trß thành nçi an trú muôn Ýi& iÁu kiÇn môi tr°Ýng Æt ai h'p, không ç Á xây theo quy cách thiÁn lâm quy chç. Ng°Ýi Ph-t tí vào chùa có khi g-p thÝ Ph-t và TÕ s° ngang nhau, ho-c lÑi i b̄t buÚc ph£i g-p nçi thÝ Ph-t tr°Ùc, rÓi mÚi g-p khám thÝ TÕ s° sau.

Nhìn

chung khi tjo chùa Á cho T ng Ni tu hành, quý ThŞy th°Ýng

làm theo ph°ng tiÇn nh÷t thÝi cho T ng Ni c° trú tu híc,
nên khi xây dñng, vÉ chç Şu t° ít quan trính çn
quy cách thiÁn lâm quy chç. Cho çn hôm nay ngh) çn Æ
cÆi cách thì ã muÛn Γm rÓi. Cing chính vì thç nên
mÛi có câu hñi cçạ quý Ph-t tí.

Đ

ViÇt Nam, dù chùa òác xây dñng theo quy cách x°a hay
nay, nh°ng do sñ giáo hóa cçạ ThŞy Cô nên viÇc IÁ Ph-t
và TÕ s° trß thành khuôn th°Ûc cçạ Ph-t tí, vào
chùa thì: tiên báI Trá trì, h-u báI Thích ca . Ý nói
khi vào chùa tr°Ûc nh÷t g-p chç chùa (Trá trì), xá
chào Trá trì, sau ó òác Trá trì h°Ûng d«n IÁ TÕ
s°, LÁ Ph-t là v-y.

Tr°Ýng

hãp cçạ các bñn g-p Ph-t hay TÕ s° tr°Ûc thì cé
cung kính vái xá, rÓi sau ó làm theo h°Ûng d«n cçạ
ThŞy Cô không th÷t IÁ!

3/.

V«N:

ViÇc

cúng sao giÆi hñn, Ñt gi¶y tiÁn vàng mã, theo ÷o
Ph-t là iÁu không nên làm. Nh°ng có mÛt sñ chùa hiÇn
nay v«n làm theo t-p tác này. Quý ThŞy giÆi thích viÇc
làm này nh±m Æ Tùy thu-n chúng sanh , và cé
tiçp diÁn n m này qua n m khác. V-y viÇc làm này có
úng chánh pháp hay không ?

ÁP:

Ñt

vàng mã là mÛt tác IÇ dân gian, xu÷t phát tē thÝi
nhà Hán (Trung QuÑc). Do nhà vua muÑn thñc hành IÝi dñy
cçạ éc KhÕng Tí: Sñ tí nh° sñ sinh, sñ vong nh°
sñ tÕn , ngh)a là thÝ ng°Ýi chçt nh° thÝ ng°Ýi
sñng, thÝ ng°Ýi m÷t nh° thÝ ng°Ýi còn. V-y nên khi
nhà vua b ng hà, chúng thŞn và h-u cung ã phÆi bí
tiÁn bñc th-t vào trong áo quan Æ vua tiêu dùng.

Sau

ó quan b̄t ch°Ûc vua, dân b̄t ch°Ûc quan. Ai cing chôn
tiÁn th-t theo ng°Ýi chçt thành mÛt tác IÇ. Bñn
trÛm c°Ûp biçt v-y nên ào trÛm mÓ nhñng ng°Ýi
giŞu có, nh° mÛt vua Hán V n ç bË trÛm khai qu-t I¶y
hçt vàng bñc châu báu. VÁ sau tē quan çn dân th¶y
viÇc chôn tiÁn bñc th-t quá tñn kém nên mÛi nÆy
sinh ra dùng gi¶y c̄t ra làm tiÁn giÆ, vàng giÆ Æ
thay thç. ChuyÇn Ñt tiÁn gi¶y (vàng mã) ra Ýi tē
ó và trß thành t-p tác. T-p tác này òác du nh-p
vào ViÇt Nam theo nhñng ng°Ýi Trung Hoa.

Tiçn

s) NguyÃn Mñnh C°Ýng, ViÇn Nghiēn céu Tôn giáo, cho
r±ng: ViÇc Ñt vàng mã là do Ænh h°ßng cçạ ng°Ýi
Trung Hoa. Tích kÃ r±ng: Vào Ýi Hán có ôi vã chÓng
là Thái Mñc và TuÇ N°ing híc nghÁ làm gi¶y ch°a thño
ã vÁ quê mß x°ßng. Gi¶y làm ra x¶u và khó viçt
chñ nên bË ç không bán òác. TuÇ N°ing bèn giÆ
chçt Æ thñc hiÇn ph°ng kç bán gi¶y. Ngày thé 3,
tr°Ûc khi i chôn, Thái Mñc em mÛt ôm gi¶y ra Ñt
bên cñnh quan tài vã. Sau khi Thái Mñc Ñt gi¶y xong

thì TuÇ N°ing ß trong quan tài kêu to gíi chÓng, ©y n°p quan tài b°Úc ra hát r±ng: D°ing gian tiÁN n ng hành té h£i. Âm gian chÉ tji tÑ mãi mji. B¥t thẾ tr°ãng phu b£ chÉ thiêu. Thùy kh³ng phóng ngã hÓi gia lai .

Ngh)a

là: Trên d°ing gian Óng tiÁN có thÃ làm °ãc míi viÇc ß míi nji, d°Ui âm phç gi¥y cing có thÃ dùng Á mua bán. N¿u không ph£i chÓng. Nt cho gi¥y thì ai lji cho tôi quay vÁ d°ing gian . Nói rÓi lji mang thêm 2 bó gi¥y nữa Á Nt. Những ng°Yi chéng ki¿n Áu tin là Nt gi¥y thành tiÁN cho ng°Yi âm phç r¥t có lãi nên ai n¥y Áu vÁ nhà l¥y tiÁN ¿n nhà Thái Mjc mua gi¥y vÁ Nt. Tin lành Ón xa, ng°Yi các nji tranh nhau ¿n nhà Thái Mjc mua gi¥y. Không ¿n 2 ngày, bao nhiêu gi¥y ¿ cça hai vã chÓng TuÇ N°ing ã h¿t s¡ch .

VUi

tích truyÇn này, Ts Nguyãn Mjnh C°Ýng hy vjing bjn Íc s½ có suy ngh) úng ãn vÁ viÇc Nt vàng mã. Tr°Úc khi Nt vàng mã, mxi ng°Yi c§n suy ngh) th-t kù xem tác dãng thñc cça viÇc hoá vàng ¿n âu. ã là t-p tác thì khó bĩ, chÉ trẽ có sñ Óng thu-n cça míi ng°Yi trong xã hUi.

Cúng

sao hjn là t-p tác ã tÓn tji lâu Ýi trong dân gian. T-p tác này có nguÓn gñc tẽ Lão giáo. Sao hjn °ãc tính c n cẽ trên híc thuy¿t ngi hành xung kh°c. Theo sñ v-n chuyãn cça ngi hành, mxi n m có mÚt vì sao chi¿u mjing vào mÚt tuÓi cça tẽng ng°Yi. Còn hjn là niên hjn, là cách théc riêng éng vUi sao chi¿u mjing là tÑt hay x¥u.

Tuy

b°t nguÓn tẽ Lão giáo ß Trung Hoa, nh°ng t-p tác này lji n sâu vào quan niÇm cça ng°Yi dân ViÇt và trß thành mÚt t-p tác lâu Ýi cça ng°Yi ViÇt. Ng°Yi ViÇt tin r±ng, mxi n m có mÚt vì sao cai qu£n, có sao tÑt có sao x¥u. N¿u g-p sao x¥u, ng°Yi ta ph£i cúng sao gi£i hjn Á °ãc an lành. Có t¥t c£ chín vì sao chia nhau cai qu£n con ng°Yi và tám niên hjn. Chín vì sao là: La H§u, ThÕ Tú, Thçy DiÇu, Thái B¡ch, Thái Âm, Thái D°ing, K¿ ô, MÙc éc, Vân HÙn. Tám niên hjn là: Huónh Tuyãn, Tam Kheo, Ngì MÙ, Thiên Tinh, Toán T-n, Thiên La, jì VÕng, Diêm V°ing.

Tẽ

Lão giáo qua dân gian rÓi i vào Ph-t giáo, nh°ng ngày nay, t-p tác này °ãc xem nh° tác t-p lxi thÝi Nñi vUi nhà truyãn giáo Ph-t giáo. óán sao, óán hjn và cúng gi£i sao hjn ngày nay còn diãn ra ß các chùa là sai.

Trong

kinh Di giáo ch°ing I, éc Ph-t djy: Các vẾ Tó-Kh°u, sau khi Tôi nh-p-diÇt, các vẾ nên tôn-trúng Ba-La- Á-MÙc-Xoa, nh° tÑi g-p sáng, nh° ng°Yi nghèo °ãc cça báu. Các vẾ nên bi¿t giUi ¥y là b-c jì-S° cça các vẾ và không khác gì Tôi còn ß Ýi v-y.

Ng°Yi

giữ gìn thanh-tĩnh, không ỏã làm những việc nh»:
buôn bán, Ồi chác, tịo đĩng ruỪng nhà, nuôi d»áng
ng»Yi dân, tời tỦ, súc sinh. Hừt thừy sĩ trÓng trít,
các cựa cừi châu báu, Áu nên tránh xa, nh» tránh hừm
lía. Không ỏã ch-t phát cây cũ, ào sỦi ừt
ai, iÁu-hòa thuỪc thang, xem t»Ừng tỪt xừu, quan sát
tinh-tú, suy- oán ừ thiừu, lừch-sỪ kừ-toán, Áu
không nên làm.

Là

Ph-t tí, chúng ta phừi thừy những gì lừi thừy lừc
h-u, những gì là v n hóa, là nét 1p cựa v n hóa dân
gian hay v n hóa ừo Ph-t, chúng ta phừi nói không vừi
các hừ tắc trên.